

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/33/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112200155
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8112200155.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove vo veci žalobcu: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká č. 16, Prešov, zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom vo Svidníku, Ul. Sov. hrdinov č. 163/66, proti žalovaným: 1/ Online Investment Group Ltd, so sídlom Suite 15, 1st Floor Oliali Trade Centre, Francis Rachel Street, Viktoria Mahe, Seychelles Company No: 074448 Registrar of International Business Companies Republic of Seychelles, 2/ BiB Services, s.r.o. so sídlom Mostná č. 13, Nitra, zastúpenému JUDr. Jozefom Švarcom, advokátom v Banskej Bystrici, Ul. Horná č. 41, o ochranu spotrebiteľa, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 12C 1/2012 - 201 zo 07.11.2013 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a žalovaným náhradu trov konania nepriznal.

Vychádzal zo zistenia, že pri posudzovaní obsahu zmluvného vzťahu súd musí podstatné náležitosti zmluvy mať preukázané a ak nebol obvyklým spôsobom uzatváraný, práve svedecká výpoveď aspoň jedného spotrebiteľa by mohla preukázať tvrdený spôsob uzatvárania predmetných zmlúv, pričom takto bolo možné zistiť, aké mal priemerný spotrebiteľ legitímne očakávania pri uzatváraní namietaných zmlúv.

Zo zobrazenia internetovej stránky, ktorá je predmetom konania je zrejmé, že stránka je funkčná len po vykonaní registrácie, ako však ďalej zasahoval žalovaný v 1. rade, či žalovaný v 2. rade do práv spotrebiteľov, žiadnym z dôkazov, ktoré sú obsahom spisu, súd nemohol posúdiť pravdivosť tvrdení žalobcu. Z obsahu dôkazov predložených alebo zabezpečených súdom nevyplynulo, že by spotrebiteľia pri registrácii uzatvárali tvrdenú užívateľskú zmluvu, nemali možnosť sa oboznámiť so všeobecnými užívateľskými alebo obchodnými podmienkami a až po niekoľkých mesiacoch sa dozvedeli, že mali uzatvoriť odplatnú zmluvu a boli vystrašení, že im žalovaný v 1. rade zasielal faktúry, výzvy a upomienky a nebolo preukázané ani to, že žalovaný v 1. rade pristupoval k mandátnym zmlúvam, ktorými by poveroval žalovaného v 2. rade k hromadnému vymáhaniu pohľadávok.

Je pravdou, že je daná možnosť súdu skúmať nekalú povahu podmienky zmluvy a predstavuje vhodný prostriedok na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 Smernice, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou. Aby však bolo možné vyhodnotiť zmluvné podmienky a zistiť aj prípadnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľov, bolo nutné uvedené preukázať.

Súd po vyhodnotení dokazovania dospel k záveru, že žalobca, na ktorom ležalo dôkazné bremeno, mal preukázať súdu, že spotrebiteľia boli nalákaní, aby vyplnili registračný formulár obsahujúci súčasne všeobecné užívateľské alebo obchodné podmienky, ktoré zasiahli do ich práv a tiež že boli elektronicky

zasielané výzvy a ďalšie písomnosti, ktorými by žalovaný v 2. rade vyvíjal na nich neustály tlak. V tomto smere žalobca neunesol dôkazné bremeno, preto súd návrh v celom rozsahu zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca.

Poukázal na to, že čo sa týka preukázania porušenia práv dotknutých spotrebiteľov, na pojednávaní 07.11.2013 poukázal na obsah odkazu webovej stránky Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách pri Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky. Táto obsahuje kópie podnetov spotrebiteľov. Tieto podnety spotrebiteľov boli súdu už v tom čase známe a práve na základe týchto a obdobných skutočností združenie založené za účelom ochrany práv spotrebiteľa podalo predmetnú žalobu. Aj jediná funkčná internetová stránka okrem viacerých, na ktoré bolo poukázané v žalobe, postačuje na preukázanie dôvodnosti podanej žaloby. Pokiaľ ďalšie stránky dnes funkčné nie sú, neznamená to, že ochrana spotrebiteľov proti neprijateľným zmluvným podmienkam z obdobia, keď stránky funkčné boli, stratila opodstatnenie.

Súd prvého stupňa sa snažil vyhnúť povinnosti súdneho prieskumu neprijateľnosti zmluvných podmienok, na ktoré v žalobe bolo poukázané. Súdom zdôrazňované zásady a normy je potrebné podriaďiť ex offo súdnej kontrole neprijateľných zmluvných podmienok. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu nevyplýva ani to, aby súd vykonal dokazovanie tým spôsobom, aby overil pravdivosť tvrdení aspoň na základe obsahu obchodných podmienok, ktoré sú súčasťou registrácie na webovom portáli www.ms-2010.sk <<http://www.ms-2010.sk>>.

Ak spotrebiteľia nechcú vystupovať pred súdmi ako svedkovia, to neznamená, že by sa vec nedala posúdiť z pohľadu, či objektívne je alebo nie je upozornenie na platenú službu transparentné, alebo či upozornenie na platenú službu je dostatočne transparentné. Petit žaloby bol dostatočne presný a určitý. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaní sa k odvolaniu žalobu nevyjadрили.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p. a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

V predmetnej veci je potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa nevykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, v dôsledku čoho neúplne zistil skutkový stav a navyše jeho rozhodnutie je aj nepreskúmateľné, čo je zároveň dôvodom na zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., pretože nepreskúmateľnosť rozhodnutia je potrebné vždy hodnotiť ako odňatie účastníkovi možnosti konať pred súdom, pretože tento minimálne v odvolacom konaní nemá možnosť reagovať na nepreskúmateľné závery súdu prvého stupňa.

Podľa článku 6 Smernice Rady č. 93/13/EHS, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Členské štáty prijmu potrebné opatrenia na to, aby zabezpečili, že spotrebiteľ nestratí ochranu zabezpečenú touto smernicou tým, že si vyberie právo nečlenského štátu ako právo uplatniteľné na zmluvu, ak táto má úzku súvislosť s územím členských štátov.

Podľa článku 4 bod 1 písm. c/, h/ Smernice č. 97/7/ES Európskeho parlamentu a Rady v primeranom čase pred uzavretím akejkoľvek zmluvy na diaľku, sa spotrebiteľovi poskytnú aj tieto informácie: cena tovaru alebo služieb, vrátane všetkých daní a časové obdobie platnosti ponúkanej ceny.

Podľa článku 5 bod 1 Smernice č. 97/7/ES Európskeho parlamentu a Rady, spotrebiteľ musí obdržať potvrdenie v písomnej forme alebo potvrdenie vo forme iného dostupného trvalého média, ku ktorému má prístup, potvrdzujúce informácie uvedené v článku 4 (1) a/ až f/, a to v primeranom čase počas plnenia zmluvy a najneskôr v čase dodanie v prípade, že ide o tovar, ktorý nie je určený na dodanie

tretím stranám, ak takéto informácie neboli dodané spotrebiteľovi v písomnej forme alebo vo forme iného dostupného trvalého média, ku ktorému mal prístup už pred uzavretím zmluvy. V akomkoľvek prípade musia byť spotrebiteľovi poskytnuté písomne:

- písomné informácie o podmienkach a postupoch pri uplatňovaní práva na odstúpenie od zmluvy v zmysle článku 6, vrátane prípadov uvedených v prvej odrážke článku 6 (3),
- geografická adresa obchodného sídla dodávateľa, na ktorú môže spotrebiteľ zasielať akékoľvek sťažnosti,
- informácie o existujúcich popredajných službách a zárukách,
- informácie o možnosti zrušenia zmluvy uzavretej na dobu neurčitú, alebo dobu presahujúcu 1 rok.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len kolektívne záujmy spotrebiteľov). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

V predmetnej veci sa žalobca žalobou podanou na súd prvého stupňa 04.01.2012 domáha určenia neprijateľnosti konkrétne vymenovaných zmluvných podmienok uvedených v zmluvných formulároch používaných žalovaným so spotrebiteľmi, uloženia žalovanému v 1. rade zdržať sa dojednávania takýchto zmluvných podmienok, ako aj klamlivej nekalej obchodnej praktiky, neinformovania spotrebiteľov o podstatných náležitostiach spotrebiteľskej zmluvy a neinformovania o skutočnosti, že spotrebiteľ označením súhlasu s užívateľskými podmienkami alebo inými zmluvnými podmienkami uzavrie so žalovaným v 1. rade predformulovanú odplatnú spotrebiteľskú zmluvu, nekalej obchodnej praktiky vkladania podstatných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy, a to predmetu a ceny plnenia do všeobecných obchodných podmienok, napraviť protiprávny stav a napokon spoločne so žalovaným v 2. rade zaplatiť primerané finančné zadostučinenie vo výške 2.000 Eur žalobcovi.

Žalobu oprel žalobca predovšetkým o závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky z 02. mája 2011, ktorej obsahom je v podstate potvrdenie okolností uvádzaných v žalobe žalobcu a konštatovanie, že je tu celý rad podnetov od spotrebiteľov, ktorí vstúpili na internetové stránky prevádzkované žalovaným v 1. rade a stretli sa s aplikáciou nekalých obchodných praktík. Predmetná správa tejto komisie, nachádzajúca sa na čl. 22 a nasl. spisu, obsahuje tiež informáciu, že komisia sa zaoberala týmito podnetmi spotrebiteľov, pričom dala podnet právnickým osobám zameraným na kolektívnu ochranu práv spotrebiteľov na zváženie podaní na príslušné orgány za účelom opatrení, aby takéto nekalé obchodné praktiky neboli používané.

Je pochopiteľné, že žalobca z takéhoto podnetu tejto komisie vychádzal pri podaní predmetnej žaloby.

To znamená, že už v tejto správe, ktorá je obsažným pracovným materiálom, sú nepochybné skutkové zistenia, ktoré korešpondujú s údajmi uvedenými v žalobe, pričom nič nebránilo súdu prvého stupňa práve v dôsledku povinnosti preskúmania nekalých obchodných praktík v rámci ochrany spotrebiteľa ex offa, zistenia komisie preveriť a prípadne aj vykonať dokazovanie podnetmi občanov - spotrebiteľov, ktorí sa na komisiu obrátili, alebo týchto vypočuť ako svedkov, pokiaľ by sa ukazovala takáto potreba, a to práve so zreteľom na osobitú povahu tohto súdneho konania zameraného na ochranu spotrebiteľa, kedy existuje prieskumná povinnosť ex offa zo strany súdu vo vzťahu k možnému uplatňovaniu nekalých obchodných praktík, alebo iných praktík porušujúcich právo na ochranu spotrebiteľa.

Toto povinnosť súdu, teda súdneho prieskumu neprijateľných zmluvných podmienok alebo nekalých obchodných praktík ex offa konštatuje súd prvého stupňa aj v odôvodnení svojho rozhodnutia, avšak žiaden krok na naplnenie tejto povinnosti počas dokazovania neurobil.

Tieto okolnosti sú právne významné najmä z pohľadu uplatňovaného zadosťučinenia vo finančnej forme, tak ako je to predmetom predmetnej žaloby, na ktoré je oprávnený každý, kto je oprávnený vystupovať na ochranu spotrebiteľa, vrátane podania žaloby, a to v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom žalobca ako združenie na ochranu spotrebiteľa je takto legitimovaným subjektom.

K žalobe boli pripojené aj všeobecné obchodné a užívateľské podmienky a všeobecné užívateľské informácie (č.l. 13 a nasl. spisu), ktoré žalovaný v 1. rade pri prevádzkovaní svojich internetových stránok mal operovať a ktoré boli teda podkladom pre uzatváranie predmetných spotrebiteľských zmlúv, ktoré sú v žalobe napadnuté. Ide o dôkaz, s ktorým sa súd prvého stupňa taktiež nevyporiadal práve v kontexte informácií poskytnutých správou Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách.

Koncentrovanie sa na nutnosť vypočutia svedkov, ktorí by mali potvrdiť okolnosti uvádzané v žalobe, teda najmä v podobe realizácie nekalých obchodných praktík a aplikácie neprijateľných zmluvných podmienok, je možné, avšak nejde o jediný dôkazný prostriedok a jediný dôkaz, o ktorý sa súd prvého stupňa môže v tomto konaní opierať. Ak súd potrebuje vo veci vypočuť svedkov, teda konkrétne fyzické osoby, spotrebiteľov majúcich praktické skúsenosti so vstupom na predmetné internetové stránky prevádzkované žalovaným v 1. rade, nič nebránilo súdu prvého stupňa prostredníctvom predmetnej komisie zistiť autorov podnetov na komisiu a týchto vypočuť ako svedkov. Nič z toho však súd prvého stupňa neurobil.

Za týchto okolností je rozhodnutie súdu prvého stupňa v zmysle vyššie uvedeného nepreskúmateľné, vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, nereagujúce na podstatné právne problémy nastolené žalobou a odôvodnenie rozhodnutia sa vyčerpávajúcím spôsobom nevyporiadava s dôkazmi listinnej povahy, ktoré v spise zabezpečené sú, preto v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ bolo toto rozhodnutie zrušené a vec vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu prvého stupňa predovšetkým preskúmať Všeobecné obchodné podmienky nachádzajúce sa v spise a z nich vyplývajúce obchodné praktiky ex offa a v závislosti od toho urobiť záver o charaktere podmienok a praktík, ktoré z týchto vyplývajú. Ďalej bude potrebné podrobne vypočuť právneho zástupcu žalobcu alebo iného zodpovedného člena žalobcu ako občianskeho združenia k jednotlivým bodom žaloby, pretože účastnícky výsluch vo veci je základným dôkazným prostriedkom, ktorý súd prvého stupňa mal vykonať a vyzvať ich na označenie dôkazov ku každej časti petitu predmetnej žaloby. Taktiež bude potrebné sa oboznámiť a vyporiadať so závermi Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky, a to práve v kontexte s informáciami, ktoré sú uvedené v žalobe.

Taktiež je účelné vo veci vypočuť svedka W. F. (v zmysle podania na č.l. 108 spisu), ktorý pôvodne chcel vo veci vystupovať ako vedľajší účastník na strane žalobcu a ide o občana, ktorý evidentne má vedomosti týkajúce sa predmetu konania, teda prevádzkovania predmetných internetových stránok žalovaným v 1. rade a obchodnými praktikami i zmluvnými podmienkami v tejto súvislosti.

Súd prvého stupňa vykoná vo veci v rámci ex offa súdneho prieskumu nekalých obchodných praktík alebo neprijateľných zmluvných podmienok aj iné dokazovanie, ak sa ukáže takáto potreba.

Ďalej je potrebné dať do pozornosti súdu prvého stupňa, že na č.l. 36a až 40a spisu sa nachádzajú kópie podnetov spotrebiteľov adresované Komisii na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách, ktoré sa môžu týkať predmetu tohto konania. Tieto podnety sú anonymizované, avšak adresované Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (vyššie uvedenej komisii), z čoho je zrejmé, že Ministerstvo spravodlivosti SR a spomínaná komisia majú aj informácie o tom, ktoré fyzické osoby takéto podnety podávali. Nič nebráni súdu prvého stupňa, aby si zistil presné označenie takýchto fyzických osôb a tieto vypočul ako svedkov, pričom návrh na vypočutie takýchto osôb bol vlastne dávaný v priebehu konania a samotnej žalobe práve poukázaním na tieto podnety.

Až po takto vykonanom dokazovaní a právnych úvahách bude možné vo veci zákonne rozhodnúť.

V konečnom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolanie nie je prípustné.